

CUPRINS

Lista de abrevieri.....	7
Introducere.....	9
1. a) Argumentum (Motivația alegerii temei de cercetare)	10
1. b) Actualitatea temei și stadiul ei de cercetare	10
2. Dificultatea	11
3. Obiectivele proiectului de cercetare.....	11
4. Originalitatea temei.....	11
5. Semnificația studiului	12
6. Întrebări de cercetare.....	13
7. Miza cercetării.....	13
8. Ipoteze de cercetare	13
9. Metodologia cercetării.....	14
10. Etape de cercetare	15

PARTEA I

Considerații generale asupra personalității teologice și patristice a Sfântului Grigorie Teologul

Capitolul I - Teologul și epoca sa (Teologie și viață la Sfântul Grigorie Teologul).....	16
I.1. Starea bisericilor locale răsăritene după perioada persecuțiilor.....	16
I.2. Controversele teologice și principalele erezii din epoca sa	24
I.3. Repere bio-bibliografice.....	31
Capitolul II - Contribuția Sfântului Grigorie Teologul la dezvoltarea patrimoniului literar patristic	50
Capitolul III - Principalele teme doctrinare abordate de Sfântul Grigorie Teologul.....	55

PARTEA a II-a

Teologie și teologi după Sfântul Grigorie Teologul

Privire de ansamblu.....	59
Capitolul I - Contribuția Sfântului Grigorie Teologul la limpezirea problemelor doctrinare	59
I.1. Premise ale teologiei sale.....	60
I.2. Contemplația teologică a „teologului prin excelență”	63
I.3. Relația persoanelor dumnezeiești și dumnezeirea Duhului Sfânt.....	67
I.4. Cap al Bisericii.....	71
I.5. Cele două firi ale Domnului.....	73

Capitolul II - Chipul teologului după Sfântul Grigorie de Nazianz	76
II. 1. Concepția Sfântului Grigorie de Nazianz despre teologie și teologi.....	76
II. 2. Cunoașterea apofatică a lui Dumnezeu	82
II. 2.1. Temeiurile cunoașterii lui Dumnezeu.....	82
II. 2.2. Calea unirii	85
II. 2.2.1. Curățirea.....	85
II. 2.2.2. Luminarea.....	86
II. 2.2.3. Îndumnezeirea.....	89
II. 2.3. Cunoașterea apofatică empirică	90
Capitolul III - Terminologia filosofică de factură elenistică	
și adaptarea ei pentru redarea învățaturii creștine	92
III. 1. Problema prezenței terminologiei filosofice în scrierile patristice	93
III. 2. Problema prezenței terminologiei filosofice în scrierile gregoriene	96

PARTEA a III-a

Cunoașterea lui Dumnezeu în *Cele cinci cuvântări teologice* ale Sfântului Grigorie de Nazianz

Analiza celor Cinci Cuvântări.....	100
Capitolul I: Comentariu la <i>Cuvântul 27</i>	100
Capitolul II: Comentariu la <i>Cuvântul 28</i>	107
Capitolul III: Comentariu la <i>Cuvântul 29</i>	125
Capitolul IV: Comentariu la <i>Cuvântul 30</i>	143
Capitolul V: Comentariu la <i>Cuvântul 31</i>	153

PARTEA a IV-a

Importanța și actualitatea învățaturii Sfântului Grigorie. Teologul despre cunoașterea lui Dumnezeu

Capitolul I - Influența teologiei trinitare a Sfântului Grigorie asupra gândirii creștine ulterioare.....	174
Capitolul II - Contribuția Părinților Capadocieni la formularea dogmei trinitare.....	188
Capitolul III - Actualitatea gândirii teologice a Sfinților Trei Ierarhi la început de mileniu trei.....	206
Concluzii.....	213
Bibliografie	217
Anexe	229
Hărți	249